

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4841/2540

นาง ผิน สุขอร่ามหรือเปลี่ยนสมัย กับพวก โจทก์ นาง ถนอม เกิดประดิษฐ์ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1546, บรรพ มาตรา 1574

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในช่วงที่ ผ. ทำหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิ โจทก์ที่ 4 มีอายุประมาณ 22 ปี เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว สัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิดังกล่าวจึงมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ หากตกเป็นโมฆะไม่สำหรับที่โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ยังเป็นผู้เยาว์ในช่วงที่ ผ. ทำสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิแทนโจทก์ที่ 1 และที่ 2 แม้ในวันทำสัญญาดังกล่าวจะมีพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2477 ใช้บังคับแล้วโดยให้เพิ่มบทบัญญัติบรรพ 5 ตั้งแต่มาตรา 1435 ถึง 1598 เข้าเป็นส่วนหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้บทบัญญัติแห่งบรรพนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2478 เป็นต้นไป ซึ่งบทบัญญัติบรรพ 5 นี้ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจปกครองจะทำนิติกรรมอันเกี่ยวแก่ทรัพย์สินของผู้เยาว์ไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาตตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1546 แต่การโอนที่ดินให้หลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับจำนองนั้นไม่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 1546(1) ถึง (8) แต่อย่างใด ดังนั้น การที่ ผ. ทำสัญญาโอนที่ดินพิพาทให้หลุดเป็นสิทธิแก่ จ. แทนโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ในขณะที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1546(1) ถึง (8) ใช้บังคับ จึงไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติดังกล่าว สัญญาที่ ผ. ทำไว้ดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อน และหากตกเป็นโมฆะไม่ เมื่อที่ดินพิพาทตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ จ. ตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิแล้ว การที่ต่อมา จ. ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 กิติ จำเลยที่ 1 แบ่งแยกที่ดินพิพาทออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 218086 ถึง 218088 และโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือแล้วจำเลยที่ 1 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218086 และ 218088 ให้แก่จำเลยที่ 2 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218087 และ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือให้แก่จำเลยที่ 3 กิติ และจำเลยที่ 3 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3472ดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 4 กิติ ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยดังกล่าวโดยชอบโจทก์ทั้งหกหาว่ามีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่เพื่อขอให้เพิกถอนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้กลับสู่สภาพเดิมไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เดิมที่ดินโฉนดเลขที่ 3472 เป็นกรรมสิทธิ์ของนายไต้ สุขอร่ามนายไต้เป็นบิดาของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่องและนางพรหม สุขอร่าม นายผ่องและนางพรหมเป็นบิดาและมารดาของโจทก์ที่ 5 และที่ 6 ตามลำดับ เมื่อก่อนปี 2475 นายไต้ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่องและนางพรหม แต่ทั้งนายไต้ โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่องและนางพรหมก็ร่วมกันครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวตลอดมาจนกระทั่งนายไต้ถึงแก่กรรม ต่อมานางผิวโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4นายผ่องและนางพรหมเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายและครอบครองทำประโยชน์ด้วยกัน แล้วต่อมาปี 2478 ถึง 2482 ซึ่งขณะนั้นโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 2 และที่ 4 ยังเป็นผู้เยาว์ นางจ้อย วงษ์นิล กับพวกร่วมกันปลอมลายมือชื่อและลายพิมพ์นิ้วมือของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่องและนางพรหมลงในหนังสือสัญญาจำนองกรรมสิทธิ์ที่ดิน ฉบับ

ลงวันที่ 25 เมษายน 2478 หนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิ ฉบับลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2482 สารบัญ
จดทะเบียนท้ายโฉนดที่ดินในช่องวันที่ 1 กรกฎาคม 2482 และเอกสารอื่น ๆ อีกหลายฉบับ และไม่
ได้มีการขออนุญาตต่อศาลตามกฎหมายเสียก่อนนิติกรรมดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและ
ตกเป็นโมฆะ ต่อมานายผ่องและนางพรหมถึงแก่กรรม โจทก์ที่ 5 และที่ 6 ได้รับมรดกที่ดินแปลง
ดังกล่าว เมื่อปี 2482 นางจ้อยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นบุตร และ
ต่อมาจำเลยที่ 1 ได้โอนแบ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็น
บุตรและหลานของตน และจำเลยทั้งสี่ร่วมกันแบ่งแยกโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวออกเป็นโฉนดที่ดิน
เลขที่ 218086 ถึง 218088 หลังแบ่งแยกแล้วมีชื่อจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ถือกรรมสิทธิ์ใน
โฉนดที่ดินเลขที่ 3472 มีชื่อจำเลยที่ 2 ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินเลขที่ 218086, 218088 และมีชื่อ
จำเลยที่ 3 ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินเลขที่ 218087 การกระทำของจำเลยทั้งสี่ดังกล่าวเป็น
การกระทำโดยไม่มีสิทธิและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้โจทก์ทั้งหกซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ใน
ที่ดินแปลงดังกล่าวได้รับความเสียหาย โจทก์ทั้งหกเพ่งทราบเรื่องนี้เมื่อประมาณต้นปี 2533 ขอให้
พิพากษาเพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 (บางส่วน) และเลขที่ 218086 ถึง 218088 เป็นโมฆะ และ
ให้กลับสู่สภาพเดิมเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 แก่โจทก์ทั้งหก จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ให้การว่า เดิมที่ดิน
โฉนดเลขที่ 3472 เป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่อง สุขอร่าม นางสาวพรหม สุขอร่าม
และนางผิว สุขอร่าม โดยรับโอนมรดกจากนายไต้ตามสัดส่วนแห่งกฎหมายลักษณะพัวเมีย
กล่าวคือ ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนางผิวในฐานะเป็นภริยา 1 ส่วนที่เหลืออีก 2 ส่วน เป็นทรัพย์มรดก
ตกแก่ทายาทคือบุคคลทั้งเจ็ดดังกล่าวคนละ 1 ส่วน นายไต้ไม่เคยยกที่ดินแปลงดังกล่าวให้โจทก์ที่
1 ถึงที่ 4 นายผ่องและนางสาวพรหม ต่อมาเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2478 นางผิวจำนองที่ดินแปลง
ดังกล่าวไว้แก่นางจ้อย และต่อมาเมื่อปี 2480 นางสาวพรหมถึงแก่กรรม ที่ดินเฉพาะส่วนของ
นางสาวพรหมจึงโอนตกเป็นมรดกของนางผิว ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2482 โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4
นายผ่องและนางผิวโอนที่ดินแปลงดังกล่าวพร้อมบ้าน 1 หลัง ตีใช้หนี้และทำสัญญาหลุดเป็นสิทธิ
แก่นางจ้อย ซึ่งสัญญาจำนอง สัญญาหลุดเป็นสิทธิและสารบัญจดทะเบียนท้ายโฉนดที่ดินคู่สัญญาได้
กระทำตามขั้นตอนของกฎหมายโดยถูกต้องต่อหน้าเจ้าพนักงานที่ดินไม่จำเป็นต้องร้องขอต่อศาล
เพราะขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องขออนุญาตต่อศาลเสียก่อน ซึ่งนางผิวลงลายพิมพ์
นิ้วมือในนามตนเองและในนามมารดาผู้ปกครองโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 ผู้เยาว์โดยมีโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4
ลงชื่อให้ความยินยอมไว้ ไม่มีผู้ใดปลอมแปลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของคู่สัญญาคนใด
แต่ประการใด นิติกรรมดังกล่าวจึงสมบูรณ์ไม่เป็นโมฆะ และในวันเดียวกันนั้น จำเลยที่ 1 ชื่อที่ดิน
แปลงดังกล่าวต่อจากนางจ้อยโดยสุจริต และเสียค่าตอบแทนและได้ครอบครองทำประโยชน์โดย
ความสงบและโดยเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตั้งแต่นั้นมาเกินกว่า 10 ปีแล้ว โดยได้ให้นางผิวและ
บริวารคือโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 และนายผ่องเช่าที่ดินแปลงดังกล่าวทำนาและให้อยู่อาศัยในบ้านหลัง
ดังกล่าวตั้งแต่ปี 2482 เป็นต้นมา โดยเสียค่าเช่าตอบแทนปีละครั้ง จนกระทั่งปี 2490 ถึง 2495
โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 และนายผ่องย้ายออกไปอยู่ที่อื่นไม่ได้มาเกี่ยวข้องอีกเลย คงมีแต่โจทก์ที่ 1 เพียง
คนเดียวที่กลับมาอาศัยนางผิวอยู่ ต่อมาในปี 2529 จำเลยที่ 1 ได้ให้เจ้าพนักงานที่ดินทำการรังวัด
แบ่งแยกที่ดินแปลงดังกล่าวออกเป็น 4 แปลง และแบ่งแยกออกโฉนดเสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่
13 มีนาคม 2533 ซึ่งที่ดินบางส่วนถูกกรุงเทพมหานครเวนคืนสร้างเป็นถนนพระราม 9 ที่เหลือ
แบ่งแยกแล้วเป็นที่ดินโฉนดเลขที่ 3472 และ 218086 ถึง 218088 และจำเลยที่ 1 ยกที่ดินแปลง
โฉนดเลขที่ 3472 ให้แก่จำเลยที่ 4 ยกที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ 218086 และ 218088 ให้แก่จำเลยที่ 2

และยกที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ 218087 ให้แก่จำเลยที่ 3 ซึ่งโจทก์ทั้งหกทราบดีไม่เคยโต้แย้งคัดค้าน โจทก์ที่ 5 และที่ 6 ไม่เคยมีข้อถกเถียงกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าว ทั้งมิได้เป็นผู้รับมรดกสืบต่อจากนายผ่องและนางสาวพรหม เมื่อนายผ่องถึงแก่กรรม โจทก์ที่ 5 ไม่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าวอย่างใด และโจทก์ที่ 6 มิได้เป็นบุตรของนางสาวพรหม โจทก์ทั้งหกจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ทั้งฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมและโจทก์ทั้งหกนำคดีมาฟ้องเกิน 10 ปี จึงขาดอายุความแล้ว

ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์ทั้งหกอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ทั้งหกฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่า เดิมที่ดินโฉนดเลขที่ 408 ตำบลบางกะปิ (ลาดพร้าวฝั่งเหนือ) อำเภอบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ 37 ไร่ 43 ตารางวาเป็นกรรมสิทธิ์ของนายไต้ สุขอร่าม กับนายบุญ ไม่ทราบนามสกุล ต่อมากรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนของนายไต้ตกเป็นของนางผิว สุขอร่าม ภริยานายไต้ และบุตร 6 คน คือ โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 นายผ่อง สุขอร่าม และนางสาวพรหม หรือพรหมหรือนางพรหมหรือนางพรหม สุขอร่าม(ซึ่งต่อไปจะเรียกชื่อเพียงว่า นางสาวพรหม) โดยนางผิวและบุตร 6 คน ดังกล่าวมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 408 ร่วมกับนายบุญ ต่อมาวันที่ 17 พฤษภาคม 2475 นายบุญ นางผิวนายผ่อง นางสาวพรหมและโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกันแบ่งให้ที่ดินโฉนดเลขที่ 408 แก่นางผิวนายผ่อง นางสาวพรหมและโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 โดยแบ่งให้เฉพาะที่ดินเลขที่ 107 หน้าสำรวจ 352 เนื้อที่ 18 ไร่ 1 งาน 72 ตารางวา ตามหนังสือสัญญาแบ่งให้กรรมสิทธิ์ที่ดินและแผนที่ต่อท้ายเอกสารหมาย จ.3 และมีการออกโฉนดที่ดินส่วนที่แบ่งให้ใหม่เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 คือที่ดินพิพาทตามสำเนาสารบัญญัติทะเบียนในสำเนาโฉนดที่ดินเอกสารหมาย ล.18 หรือโฉนดที่ดินเอกสารหมาย จ.1 หรือสำเนาโฉนดที่ดินเอกสารหมาย ล.2 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2478 มีการนำที่ดินพิพาทไปจำนองไว้แก่นางจ้อย วงษ์นิล ซึ่งนางผิวเป็นผู้จำนองคนหนึ่งตามหนังสือสัญญาจำนองกรรมสิทธิ์ที่ดินเอกสารหมาย ล.7 หรือสำเนาหนังสือสัญญาจำนองที่ดินเอกสารหมาย ล.13 และเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2482 มีการยกกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทตีใช้นี้จำนองดังกล่าวโดยทำหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิให้แก่นางจ้อยซึ่งนางผิวเป็นผู้ทำสัญญาดังกล่าวคนหนึ่งตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิ (ฉบับสำหรับหอทะเบียน) เอกสารหมาย จ.4 หรือหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิ (ฉบับสำหรับผู้รับจำนอง) เอกสารหมาย ล.24 แล้วในวันเดียวกันนางจ้อยขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 ตามหนังสือสัญญาขายกรรมสิทธิ์ที่ดินเอกสารหมาย จ.5 ต่อมาจำเลยที่ 1 แบ่งแยกที่ดินพิพาทออกเป็น 4 แปลง คือโฉนดที่ดินเลขที่ 218086 ถึง 218088 และโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือ วันที่ 13 มีนาคม 2533 จำเลยที่ 1 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218086 และ 218088 ให้แก่จำเลยที่ 2 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218087 และ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือให้แก่จำเลยที่ 3 แล้วจำเลยที่ 3 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3472 ให้แก่จำเลยที่ 4 นายไต้ นางผิว นายผ่อง นางสาวพรหมและนางจ้อยถึงแก่กรรมไปแล้ว คดีมีปัญหาตามฎีกาโจทก์ทั้งหกหลายประการ เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสัญญาจำนองตามเอกสารหมาย ล.7 หรือ ล.13 เสียก่อนว่า นายผ่อง นางสาวพรหม และโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกับนางผิวจำนองที่ดินพิพาทไว้แก่นางจ้อยตามที่ปรากฏในเอกสารดังกล่าวหรือไม่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่านายผ่อง นางสาวพรหม และโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกับนางผิวจำนองที่ดินพิพาทไว้แก่นางจ้อยตามหนังสือสัญญาจำนองกรรมสิทธิ์ที่ดินเอกสารหมาย ล.7 ปัญหาต่อไปสมควรวินิจฉัยปัญหาว่า นายผ่องและโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกับนางผิวโอนที่ดินพิพาทให้หลุดเป็นสิทธิแก่นางจ้อยตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิเอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 หรือไม่ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงเชื่อว่า โจทก์ที่ 4 ลงลายพิมพ์นิ้วมือในช่องลงลายมือชื่อผู้จำนองใน

เอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 ดังนี้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์ที่ 4 ร่วมกับนางผิว นายผ่องและโจทก์ที่ 1 ถึงที่ 3 โอนที่ดินพิพาทให้หลุดเป็นสิทธิแก่นางจ้อยตามเอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 สำหรับปัญหาต่อไปที่โจทก์ทั้งหกกล่าวว่า ในช่วงทำหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิเอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 นั้น โจทก์ที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ยังเป็นผู้เยาว์ การทำนิติกรรมตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิดังกล่าวผู้ใช้อำนาจปกครองจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อน แต่ไม่ปรากฏว่ามีการขออนุญาตจากศาลนิติกรรมตามหนังสือโอนหลุดเป็นสิทธิดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ เห็นว่า หนังสือสัญญาจำนองกรรมสิทธิ์ที่ดินเอกสารหมาย ล.7 ทำขึ้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2478 ซึ่งในเอกสารนี้ระบุว่า โจทก์ที่ 4 มีอายุ 18 ปี โจทก์ทั้งหกไม่ได้ฎีกาโต้เถียงว่าอายุของโจทก์ที่ 4 ตามที่ระบุไว้ในเอกสารดังกล่าวไม่ถูกต้องแต่อย่างใด จึงน่าจะเชื่อว่า ขณะนั้นโจทก์ที่ 4 มีอายุ 18 ปี ดังนี้ ในช่วงทำหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิเอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2482 โจทก์ที่ 4 จึงมีอายุประมาณ 22 ปี จึงเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วหาใช่ยังเป็นผู้เยาว์ไม่ ที่โจทก์ที่ 4 ทำสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิดังกล่าวจึงมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ หากตกเป็นโมฆะไม่ สำหรับกรณีที่โจทก์ที่ 1 และที่ 2 ยังเป็นผู้เยาว์ในช่วงที่นางผิวทำสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิแทนโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิดังกล่าวมาแล้วนั้น แม้ในวันทำสัญญาดังกล่าวจะมีพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2477 ใช้บังคับแล้วโดยให้เพิ่มบทบัญญัติบรรพ 5 ตั้งแต่มาตรา 1435 ถึง 1598 เข้าเป็นส่วนหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้บทบัญญัติแห่งบรรพนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2478 เป็นต้นไปซึ่งบทบัญญัติบรรพ 5 นี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจปกครองจะทำนิติกรรมอันเกี่ยวแก่ทรัพย์สินของผู้เยาว์ไม่ได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต คือมาตรา 1546 บัญญัติว่า "นิติกรรมใดอันเกี่ยวแก่ทรัพย์สินของเด็กดังต่อไปนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะทำได้เว้นแต่ศาลจะอนุญาต (1) ขาย แลกเปลี่ยน หรือจำนองสังหาริมทรัพย์ (2) ให้เช่าสังหาริมทรัพย์เกินกว่าสามปี (3) ให้กู้ยืมเงิน (4) ประนีประนอมยอมความ (5) ให้โดยเสน่หา เว้นแต่จะเอาจากเงินได้ของเด็กให้แทนเด็กเพื่อการศาสนาหรือการสมาคมตามประเพณีพอสมควรฐานะอันรูปของเด็ก (6) ไม่รับมรดกหรือพินัยกรรม หรือการให้โดยเสน่หาซึ่งไม่มีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพัน (7) รับหรือไม่รับมรดกหรือพินัยกรรม หรือการให้โดยเสน่หาซึ่งมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพัน (8) มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย"ก็ตาม แต่การโอนที่ดินให้หลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับจำนองดังคดีนี้ไม่มีบัญญัติไว้ในมาตรา 1546(1) ถึง (8) แต่อย่างใดเลย ดังนั้น ที่นางผิวทำสัญญาโอนที่ดินพิพาทให้หลุดเป็นสิทธิแก่นางจ้อยแทนโจทก์ที่ 1 และที่ 2 ในขณะที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1546(1) ถึง (8) ใช้บังคับจึงไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติดังกล่าว สัญญาที่นางผิวทำไว้ดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อนจึงหากตกเป็นโมฆะไม่ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนางจ้อยตามหนังสือสัญญาโอนหลุดเป็นสิทธิเอกสารหมาย จ.4 และ ล.24 กรณีที่ต่อมานางจ้อยขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 ก็ดี จำเลยที่ 1 แบ่งแยกที่ดินพิพาทออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 218086 ถึง 218088 และโฉนดที่ดินเลขที่ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือแล้วจำเลยที่ 1 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218086 และ 21808 ให้แก่จำเลยที่ 2 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 218087 และ 3472 ในส่วนจำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เหลือให้แก่จำเลยที่ 3 ก็ดี และจำเลยที่ 3 ยกกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 3472 ดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 4 ก็ดี ที่ดินพิพาทจึงตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยดังกล่าวโดยชอบโจทก์ทั้งหกหาไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสี่เพื่อขอให้เพิกถอนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้กลับสู่สภาพเดิมไม่ ฎีกาของ

โจทก์ทั้งหกในปัญหาข้ออื่นและที่จำเลยแก้ไกว่า การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ที่ 2 ไม่ชอบ
โจทก์ที่ 6 มิใช่บุตรของนางสาวพรม โจทก์ที่ 2 และที่ 6 ไม่มีอำนาจฟ้องนั้นจึงไม่จำต้องวินิจฉัย
เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป พิพากษายืน

องค์คณะ

ไพศาล รางชากร · ยรรยง ปานุราช · พิธี อุปปาทิก

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4841/2540>